

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de dōne ori pre septembra: Duminică si Joi'a. — Premergătoarea se face in Sabiu la expeditorul foiei pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate cātre expeditorul. Prețul prenumerării pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 75. ANULU XX.

Sabiu, in 17|29 Septembre 1872.

Sabiu, in 14 Sept. Astăzi Escoletișca Sea Parintele nostru Archiepiscop și Metropolitul Andrei Bar. de Siaugun'a a hirotesit de Archidiaconu pre Nicolai Fratescu fostu pâna acum Protodiaconul seu. Hirotesia acăstă au urmatu in intilelesulu decisionei sinodului archierescu din acestu anu, care s'au celebrat in 22 Augustu a. c. la Sabiu. Hirotesia acăstă de Archidiaconu ne arata, ca nomirea Protopopilor nostrii din Ardélu de Archidiaconi era luata din biserioa strana, și era o imitatiune gresita dara totodata si decadentia a ritualului bisericei nōstre, cāci dupa dogmatica nōstra misteriulu preotiei cuprinde in sine trei graduri cardinali, gradulu episcopescu, gradulu presbiteralu și gradulu diaconalu, și aceste trei graduri cardinali cuprindu ierasi alte graduri fără insemnata sacramentală, ci numai graduri de dignitate, séu de ordinea buna, asiā de exemplu, gradulu cardinalu episcopescu cuprinde in sine celu archiepiscopescu, celu mitropolitanu, și celu patriarchal; — gradulu presbiteralu cuprinde in sine gradulu de Archimandritu, de Protopiscel, de Igumenu, și de Protopresbiteru, — iera gradulu diaconalu cuprinde in sine gradulu de Proto- și Archidiaconu; prin urmare in biserica nōstra ecumenica fia care se varsiesee functiunea sea bisericăsca dupa gradulu sacramentalu asiā, incătu unu Episcopu numai cā Episcopu — unu presbiteru numai cā presbiteru — și unu diaconu numai cā diaconu pote functionă la servitiele bisericescă, dara nu precum este obiceiul la alte religiuni, unde unu Episcopu cā presbiteru, — și unu presbiteru cā diaconu pote functionă dupa impregiurări.

Aveam inca a spune, ca in hierarchia bisericei ecumenice resaritene esista din vechime pracs'a acesa, ca Patriarchii și Mitropolitii hirotesescu de Archidiaconu, iera Episcopii de Protodiaconu pre unul séu și pre mai multi dintre diaconii loru.

De cāndu s'au reformală scolă nōstra teologica, de atunci au incetatu Protopresbiterii nostrii sa se numesca Archidiaconi, și asiā și in privintă acăstă ne stralucesce nōue astăzi lumină cea principioasă a cunoștinței celei canonice și sacramentală dupa institutiunile bisericei nōstre ortodoxe resaritene.

Gimnasiulu din Bradu.

Suntemu in eră cea mai nefericita, in eră a reclamelor. Aveam unu casu tristu inaintea ochilor nostri. Celitori nostri și voru aduce aminte ca in unu numero alu „T. R.“ s'a anuntiat deschiderea clasei a V in gimnasiulu gr. or. român din Bradu, comitatul Zarandului. In acelă-si tempu apară in alte diuarie nisce apeluri petrondietorie pâna in meduv'a celitorilor, spunendu ca gimnasiulu este in periculu a se inchide pentru ca are sa plătesca o tacea de 4242 fl. v. a. erariului, pre cāndu venitul anuale alu gimnasiului mentionat este 1000 fl. v. a. Asceptăm acum, și cu totu dreptulu, sa audim cā representantul' a gimnasiului, afăndu-se strimtorata dupa cum scrie in apelu, se va adresă cu vre-o harția cātre Consistoriolu scolasticu sub a cărui jurisdicționă sta gimnasiulu. Dara de tōte aceste nu s'a facut nimică, dupa cātu suntemu informati, bănci protopresbiterulu respectivu, cā directoru séu cā inspectoru districtualu, nu a facut nici celu mai micu pasu la Consistoriu in cestinea de mai susu, cā cāndu s'aru fi intaritu propastia mare intre Consistoriu și intre Zarandu, ceea ce nu este, dé ore-ce protocoalele conferintelor profesorali lunarie vin regulatul si din raportele si comitivele loru nu se vedu, dupa cum audim, decătu dille serine, care luccescu asupr'a Zarandului, prin urmare si a gimnasiului din Bradu.

Apelurile se repetiesc cā nisce lovitură de clopotu alarmatoriu.

Ce sa fie caușa? Caușa este acum naturale

si ni o spanu cifrele. Dara săi aceste trebuie sa aiba alta caușa. Cāndu vomu ave informațiuni și mai positive le vomu descoperi. Deocamdată ne marginim a spune ca reprezentantul' nu trebuie sa astepte pâna a venit apă la gura, și déca a lasatu, acum sa nu injure pre nimenea, cī sa se adopere a vindecă reulu, la care ea are mare parte de vina, pre cale sea, dara nu prin reclame, cari nu aducu parale, cī numai rusine! Sic non itur ad astra!

Diet'a Ungariei.

In siedintă din 18 Septembrie a casei reprezentantilor se cetește și autentica mai întâi protocolul. — Se asternu petitioni private, cari se transpun comisiunii petitionarie. Dupa une-altele fără interesu se trece la ordinea dilei, la care sta desbaterea unei propunerii a deputatului Györfy privitor la alegerea de deputat din Udvarhely; totu tempul siedintei decurge deci in desbaterea acestei cestiuni.

In siedintă din 21 Septembrie de asemenea se cetește și autentica mai întâi protocolul. Dupa aceea anuncia presedintele mai multe petitioni, cari se transpun comisiunii respective.

Referintele Szögyény anuncia verificarea lui M. Derencsi. — Comisiunea centrală raportă despre proiectele de lege pe tractate de ea; adeca despre contractul de comerciu cu Portugalia, legea despre libertatea importului materialelor necesarie la cladirea de năi și înmulțirea batalionelor de homedi.

K. Radó face raportu in numele comisiunii economice.

Presedintele Bittó anuncia, ca a sosit o scrisoare prea inalta r., care provoca pre ambele case a dietei a alege pre paditoriu coronei. — In urmă acestei se intrunira ambele case și tie-nura astăzi o siedintă comună, in care se alese de paditoriu alu coronei ungurescii contele G. F. E. S. T. E. T. I. C. S.

Lini'a ferata Temisior'a-Orsiov'a.

Acesta linii de mare insemnata pentru prosperarea părtilor din Banatul de Josu și confiniul militar face „P. L.“ in numerulu seu de Dumineca unele apreciari ce le consideră de unu buno auguriu pentru cătu mai curendă incepere a lucrărilor la acea linia, și le tienemul de destulu de intereante pentru reproducere. „P. L.“ dice: Sciri oficiose din Bucuresci constată deschiderea liniei românescă, adeca a liniei Romanu-Galatiu, Tecuci-Berladu, Galatiu-Bucuresci și Bucuresci-Pitesci, la oalata in lungime de 644 de chilometre séu 90 mile. Intâiul trenu de curieru s'a pus in comunicatiune inca in 13 l. c. si prin acăstă s'a efectuat factice impreunarea cu lini'a ferata Lemberg-Cernauti-Iassi. Urmarea mai de aproape a deschiderii acestei comunicatiuni e impingerea comunicatiunei de persoane spre Russi'a de sudu, România și Orientu, care comunicatiune apartinea pâna aci vaporelor de pre Dunăre séu căieferate de statu. Dēca tiér'a nōstra are sa sufere scaderi prin impingerea comunicatiunei de persoane spre alte tieri, apoi aceste daone se voru ivi in mesura si mai mare, déca legarea liniei românescă la retiéra românească nu se va implini cătu mai curendu. Precum este sciutu a legatu calea ferata de statu cu societatea căieferate din România unu contractu in urmarea carui a pre lângă o proviziune fără moderata se supune lucrului greu a implini cladirea liniei ferate la tempulu recerutu. Precum amintirămu mai susu ei i-a succesu a pune in stare de folosire liniele lui Stroussberg, si nu se va trage la indoieala ca i va succede a gală si lini'a Pitesci-Vercerov'a (Orsiov'a) la terminulu din conventione, adeca la

tru celelalte părți ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin, si tieri strelne pre unu 12 1/3 anu 6 fl. Inseratele se platește pentru întări a ora cu 7 cr. sirul, pentru a dōn'a ore cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

capetulu anului 1874. Pre cāndu deci in partea romană se intrebuintă totu poterile pentru de a duce linile pâna la otarul Ungariei, p'atunci din partea ungurăsca lucrul nici ca se misca.

Dēca nu se grabesc regimul nostru sa suplinescă ce a neglesu, apoi usioru se pote intemplă sa intre casulu straordinariu si pentru interesele tierii nōstre fără daunosu, ca adeca comunicatiunea de persoane si de mărfu sa faca incungiuру presto Galiti'a, in locu d'a trece directo preste patria nōstra. Acum cāndu e tempul fără inaintatul numai decătu aru trebuu sa sa dee concesiunea pentru lini'a Temisior'a-Orsiov'a, pentru societatea căieferate de Tiss'a, carea a luato asupr'a sea cladirea, inca in anulu acestă sa pote face lucrările de preparare si sa pote procură materialul necesariu. Cladirea avendu a se luptă cu pedeci mari de terenu, va prepași cu multa greutate, si e de temutu ca lungimea ei de 26 mile nu se va poté găta pâna la finea anului 1874.

„Patria“

In „Neues Wr. Tagblatt“ din 21 Febr. a. c. nr. 259 cetește despre consultările federalistilor la International' a dela Londonu din 18 Febr. a. c.

In siedintă din urma se desvoltă discusiunea, care sare pâna acum dela unu obiectu la altul; de insemnata insa este unu program nou, pre care unu germanu anume Schneider, lu recomanda spre primire pentru reformarea societății. Acelu proiectu cuprinde urmatorele puncte:

I. Sufragiu universal secret; pentru parlamentu si judecătorii de pace, asiā cătu si sia-care cetățenii in etate preste 20 ani se alba dreptulu de a alege.

II. Cassarea tuturor legilor in contră dreptul de combinatiune libera a lucrărilor.

III. Legile prin care se guvernează poporul sa fie este dela poporu.

IV. Inveniamente obligatu liberu, si asemenea inveniatura.

V. Cassarea armelor permanent.

VI. Cassarea sistemului de astadi, de judecătorii mici, revisuirea codicelor penale, si gratuită manuare a justiției pentru toti.

VII. Cassarea tuturor dărilor indirecte, si introducerea unei dări drepte de venit progressive.

VIII. Asociatii productive libere, sub scutul statului, pres'a libera, cassarea dreptului de uzurariu, adeca: de a pune dare pre capitalu.

Berlinu, 15 Septembrie.

Mai tōte jurnalele si in parte cele dela noi consacra colonele loru intrevaderei celoru trei suverani si primirei facute la Berlinu celoru doi inalti ospeti ai imperatului Guillaume.

Nu e corespondinta care pleca din Berlinu, nu e fōia care sa nu spuna ca primirea a fostu dintre cele mai brilante, ca intusiasmul a fostu la culme si ca revista militara, facuta cu acesta ocazie, prezenta aspectul unei adeverate serbatori militare!

Asiā este!

Prădiuri si invitatiuni de totu felul; visite preste visite; sgomotu si amestecatura mare; radicări de toasturi si felicitări, un'a mai alăsa decătu alt'a; — tōte acestea, amestecate cu or'a... prelungitul multime de care erau indesate stradele publice, faceau din Berlinu o nouă capitală, inventata cā prin farmecu si plina de viață cā nici odata!

Cu acăstă ocazie Parisulu de eri, se parea ca este Berlinulu de astadi, asiā incătu cu dreptu cumentu ia-li disu d-vostra: Parisulu in Berlinu!

Cătu intusiasm, cătu splendore, ce primirea brillanta nu se facu la 1867 de către Napoleonu III

înaltilor sei șpeli la Paris ! ce nu ne spuse în urma intrăgă presa europeană și ce miscare nu se produse atunci prin cercurile diplomatice !

Nimicu nu remase din tōte acestea : tōte trecură că cându nu aru fi fostu, și fia-care se întrebă atunci că să acum :

Ce are sa nasca din tōte aceste primiri briante și fratiesci imbracisiāri ?

Poporele, vesele totu-déun'a, se bucura și acum ca su beuta Imperatit pentru pace, precum se bucurau pre atunci, astu-seliu ca aru potea cine-va dice :

„Imperatii bēu și poporele se imbata !...“

Trecendu preste aceea ce nu lasa publicistului decătu numai urmele unei delectări a ochilor ; trecendo preste primirea splendidă și brillanta și preste golul ce ea a lasatu in urma, sa me intorcu totu la Berlinulu de alta data, cu obiceiurile sele vechi și traditionale cu liniștea sea, cu absolvirea sea în cea mai mare tacere, și sa vedem ce se vorbesee prin cercurile politice, său mai bine cari suntu frigurile de cari se găsesec necontenit bantuiti navelistii ; ce spun ei publicului care-i asculta și nu, după impregiurări, ca au vediutu au simtutu său an banuitu.

Nă remasă astădi din Berlinu, desteptat din acestu visu scurtu de fericire, decătu unu sgomotu adencu de adio, ce au lasatu in urm'a lor plecarea celor doi suverani cu cari se pare ca a incetat totu entuziasmul.

Prin cercurile politice, prin biourourile gazetarilor, printre oménii curției mici și mari, petrunde căte unu navelista — care mai totu-déun'a e gazetariu — și esindu cu aeroului gravu și seriosu, de odată spiritele suntu in miscare, navelistul nostru a datu semnalul de alarmă, sgometul s'a respandit dela unu capel pâna la cel'a-laltu alu Berlinului, și a döu'a di sa vedi lupta intre jurnale, sa vedi felii de felii de reflectiuni și observatiuni politico-diplomatice, pre cari cele-lalte jurnale ind gene și straine le facu cunoșcutu intregei lumi vechie, ba chiaru și celei noi !

Eata ce a remasă acum din splendoreea Berlinului de eri și din fericirea sea momentana : sgomotele navelistilor și diversele apreciatiuni ale journaliștilor !

Marturisescu ca plecarea înaltilor șpeli a lasatu Berlinulu mai obscuru și mai anuantu că nici odata.

Amu fi multiamiti numai cu slăta !

— Preocupat de aspectul Berlinului de eri și de adi, se pare ca șemu uitatu sa ve spunu ceea ce se dice pentru care lectorii d-vosra me temu sa nu sia ingriști și impacienti.

Se dice ca cei trei suverani au încheiatu un pactu, sigilatu print'ro fratișca stringere de mâna — unii spunu ca elu se va reînnoi in fia-care anu,

pote ca și se va revisu și adauge — prin care arsa se asigure in vecii vecilor pacea și liniștea Europei.

Se dice ca de astădi incolo Franției i s'a lăsat orice speranță de rezonare, ca ea, prin acesta tripla aliantă, va trebui sa stea totu-déun'a locului să sa fia de trăba.

Se dice ca cu acesta ocazie s'a uitatu tōte urele și atacurile intre Austro-Ungaria și Russia, și ca o conformitate de idee va domni aci înainte în politică celor trei imperii.

Se mai dice ca la o conferință ce aru fi avutu locu s'arū si vorbitu și de poporele dela Dunare — bine intielesu și de România — și ca orice rezolvare a situatiunei s'a amânatu pentru unu tempu mai propriu asemenei întreprinderi.

Se mai dice inca ca și de cestiuqe Orientalul a fostu vorba, ca Imperatul Russiei a conferat multu cu acela alu Austro-Ungariei asupra intereselor reciproce ale celor două Imperii.

Cu unu cuventu se dice aziă incătu déca aru si că sa enumere totu ce se dice aru trebui că sa facu și mai grea deslegarea problemei ce a datu nascere la întrevaderea dela Berlinu.

Intr'o corespondintia vitore voiu caută că sa ve satisfacu și mai multa placerea pentru nuvelele berlineze.

„Poporul“.

„La Turquie“, diuariul oficiosu alu guvernului din Constantinopole contine armatările apreciārii in numerile sele dela 19 și 20 curinte :

„Ori din ce parte vinu, scirile relative la întâlnirea dela Berlinu suntu pline de uno simtiemntu pacificu, care justifica perfecta linisice de spiritu a lui Thiers. Déca trebuie sa ne raportăm la cele ce se scriu din Berlinu „Independintie belge“, imperatul Alessandru II, convorbindu cu duu Gontaut-Biron, ambasadorele Franciei, aru si facutu cele mai mari complimente lui Thiers și guvernului seu. Ce-va mai multu : a insarcinatu oficial pre reprezentantele republicei sa spuna siefului statului francuz : „ea nu s'a prononiato, intre cei trei suverani, nici unu cuventu pre care Francia sa-lu pôta consideră că ostile, și ca de altmintrea n'ară si consemnatu nici odata la acesta.“

Intr'o alta ordine de idei, „Neues Fremdenblatt“ da nisice ratiuni practice in favoarea pâcei exprimandu-se astfelu :

„Déca se întreba cine-va care e rezultatul practicu alu acestei întâlniri, va conveni, ca déca ea n'a adus vre-unu rezultatul positivu, cu tōte acestea rezultatul nu e mai putinu însemnatu. Nu s'au încheiatu nici aliantă, nici tratate la Berlinu, insa s'a casigatu convingerea ca poterea care va dă mai întâi causa de turburare a pâcei va provocă fără indoiela aliantă celor-lalte două. Aceasta aliantă, care

astădi nici nu e proiectata, atunci aru deveni una săptu implinită. Imperatul Russiei și ministrii sei ducu cu densii convingerea, ca la cea dinău provocare a austriacilor slavi, ca la cea dinău intrigă rusescă, facuta cu scopu de a turboră pacea universală, Austr'a și Germania se voru uni in contră Russiei. Diplomatia austriaca din parte-i nu se va putea indoi, ca déca vre-o data aru luă o atitudine ostile Russiei, ea nu va face — gralia politicei sele interiore — de către sa grabește încheierea unei alianțe intre Germania și Russia. Astfelii e situația astădi. O aliantă intre cele trei puteri e imposibile și n'ară responde scopului seu, pentru ca aru fi o provocare pentru cele-lalte state din Europa.“

„Neues Fr. Presse“ esaminandu ce influenția aru pută sa exercite convorbirile dintre dd. Gorstakoff, Bismarck și Andrassy asupra Poloniei, concide in modulu acesta :

„Din momentul cându s'a decisu întâlnirea celor trei imperii, pretinsă cestiuqe polona a intăratu de a fi o cestiuqe, căci nici n'ară fostu o cestiuqe decât pre cătu tempu cele trei mari puteri dela estulu Europei aveau totu interesulu de a-si pastră fia-care supozii sei poloni, ca in casu de nevoie, sa se serve de dens'a că de o arma. Polonii o sciau și exceptau cu nerabla momentulu in care discordia se isbuñescă intre puterile vecine. Atunci credeau ca aru fi ocazia unea sa cera și sa dobândescă, că pretiu alu ajutoriului lor, restabilirea regatului polonu. Astădi au perduți ori-ce speranță. Ce e dreptu, nu credem ca cei trei imperatori sa-si si datu la Berlinu garantii teritoriale său de alta natură, dară e destulu ca Austria, Germania și Russia sa se fi intielesu asupra principiilor care le vor regulă politica pre viitoru. Efectulu moralu alu acestei întelegeri e astfelu, incătu devine imposibile ori-ce politica care aru urmari scopuri și interese particulariste.“

Aceste linii însemnează, in spiritul „Nouei prese libere“, ca cestiuqe Galitiei e ingropata pentru totu-déun'a. Cabinetul austriacu nu va face bine, déca va asculta aceste consilie, căci trebuie multa reconciliare pentru a se funda stabilitatea in imperiul austro-magiaru.

Berlinu, 19 Septembrie — Unu decretu imperial pune totu armat'a pre pioru de pace.

Afacerile Bazaine castigă din dî in dî o gravitate spaimantă. Nu numai ca fostul comandant siefu alu armatei dela Metz e din ce in ce mai compromis, deru instructiunea care i se face pare ca vrea se implice și pre unele din persoanele ce inconjurau pre maresiale, și cari pâna aci se credeau la adaptu de ori-ce banuieala. Cu totu

FOISIORA.

Sinuciderea.

Ună din cele mai interesante cercetări este statistică acelei plăceri anormale ce-i apucă pre unii omeni : de a-si rapă viața in modu violentu. Constatări facute acum de ani indelungati arata in sinucideri o regularitate din cele mai mari, adeca, medi'a anuală este mai aceea-si, și nu numai in genere, dară după vroste, religioni, nationalitate și asiā mai departe. Aceasta regularitate dovedește o stagnație in echilibrul moralu alu societăției europene, care putieni numai se plecă cându spre bine cându spre reu. Complexul de cause ce împingu pre omeni la sinucideri remanu cam neschimbă ; de aceea și numerul trebuie sa remana cam acela-si. Pentru exemplu citămu din Francia următoare date :

1855	3598	1855	3810
1852	3676	1856	4189
1853	3415	1857	3967
1854	3700	1858	3903 etc.

Iu generu inca s'a observatu ca crescerea numerului de sinucideri in Europa este mai repede decătu aceea a populației.

Francia. Belgia. Anglia. Danem. Norvegia. 1836—40 2574 183 967 272 135

1856—60 4002 220 1305 426 145.

Forte curiosu se poate parea ca clim'a nu are o inimurire deosebita asupra sinuciderii, pre cându din contra anotimpurile au o inimurire din cele mai

pronuntiate. Deosebirea se explică usioru, pentru ca climatul in sine are putieni inimurire asupra stării economice a unui omu, pre cându anotimpurile au un'a forte mare.

Inimurirea secescului este forte regulată. Sinuciderea este de 3—4½ ori mai desă la barbatu decătu la femei. Progresarea este inca egala pentru ambele sexe.

Etatea influiență stătu de regulat in sinucideri, incătu se încercă formularea unei legi de impartire a sinuciderilor asupra etătilor ; sinuciderea progresă regulat dela tineretie spre betrănetie ; o scadere se observa dela 70—80 de ani.

Nationalitatea exercita o inimurire asupra sinuciderii. Dintr'un milionu de locuitori vinu in :

Scandinavia	126	de sinucideri.
Germania	112	"
Francia	105	"
Anglia	65	"
Russia	28	"
Italia	20	"
Portugalia	7	"

Din stările sociale se pare ca starea civilă are o influență mai tare. Casatoria micsioră numărul sinuciderilor ; din contra celibatului, mai tare veduvi'a, și cu deosebire despartirile an o influență crescatore. Aceste din urma două influiențe se arată mai puternicu la barbati.

Mare inimurire are religiunea. Protestantismul numera celu mai mare procent de sinucideri, apoi catolicismul și la urma, multu mai slabu ritul grec și religiunea iudaică. Pentru 100 de catolici sinucisi se sinucidu protestanti in

Prussia	.	.	322
Bavaria	:	:	276
Württemberg	:	:	131
Austria	:	:	155

In generu influiența rasei se combina cu cea a religiunii in diversele tieri, ceea ce explică varietatea cifrelor.

Sinuciderea este mai desă in clasele culte, apoi in orașie. De unde se vede ca cea mai mare inimurire asupra crescerei numărului sinuciderilor o are cultur'a, care introduce pre lângă lumina nelinișcea sufleteșca, sorgintea ultima a oricărui sinucideri.

Acesta observație unită cu constatarea creșterii numărului nebunilor aruncă o coloare cam tristă asupra propasierei — dora nici se poate altintre, căci ambele aceste reale suntu urmările naționale ale ferberei spiritelor din care este cultura.

In privirea motivelor, sinuciderile se grupă in modulu următoru la unu număr de 24,462 sinucideri.

Motivul.	Casuri.
1. Necunoscutu	2139
2. Desgustu de viață	951
3. Bole de minte	7421
4. Esaltatiune politică și religioasa unite cu afectare mintala	24
5. Suferintă corporală	2651
6. Passiuni	745
și anume :	
a) Mania	13
b) Desperare	
c) Amorul nenorocit	601
d) Gelosie	131

astea pâna adi nu suntu decâtă doi acușati, în contră cárora acușația e ingrozitóre.

Între guvernul Spaniei și bancă Parisului s'a incheiat o convenție cu scopul de a se converti datoria publică spaniolă în rentă de 2 la sută. Emisierea unui nou imprumut de două miliarde de reale, pentru care se da că garantia totă proprietățile statului, s'a stipulat în acel contract, împreună cu autorizarea bancei Parisului de a crea un institut de creditu fonciar. Acestu stabiliment va plăti din 5 în 5 ani dobândile tuturor datorilor Spaniei.

Varietăți.

* * * Majestatea Sea astăzi au calatorit la Gödöllő, unde mâne, deca în planul calatoriei sele nu se va intemplă vre-o stramurare, va parăsii Ungaria pre unu tempu scurtă. Despre sesirea reginei Elisabetă, nu avem nici o scire secuă, asiă se dice ca în primă di a septamânei viitoră petrecuta de Majestatea Sea Regele, va veni în Bud'a unde va siede unu tempu mai indelungat.

* * * (Cum trai esce Majestatea Se a regale nostru?) În sfîrșit din Bernu "Bund" relativ la modulu de viétia a regelui nostru ceteam urmatorele: Neobosintia Majestătiei sele imperatului și regelui Franciscu-Josif e démna de admirat. În acéstă privinta nici unu domnitoriu din Europă nu se pote asemenea cu densulu. Iern'a vîr'a se scăla la 5 ore dimineti'a, pâna la 7 ore se preumbila de regula singuru, după acéstă dejunăza și pâna la 9 ore lucra cu secretarii sei. Deceau suntu resolvite petitiunile, atunci deca e in Schönbrunn, Luxenburg seu ver'unde in alta locuitia de vîr'a — merge in cetate unde da și primește audience, asculta susținerile ministrilor, une-ori cerceze institutiole publice, casarme seu manevre, iera alta-data — deca mai are tempu — face visita la unu seu altulu dintre membrii familiei sele, ori la alte persoane inalte. Între acéstă și gata și dejunulu de furcotă, — ce precum veri-ce alta mâncare — tiene sorte pucinu tempu. Între 4—5 ore prandiese, cându inse mâncă sorte pucinu și bea sorte moderatu, preferindu totu-déun'a mâncările bune, poporale, preste cele arteficiose, pregatite după mod'a culinei francese. Sér'a, ori se duce la teatru, concertu seu balu, ori nu, — totu-déun'a sacrificia iera-si căte-va ore cauzelor de statu. Deceau se intempla preste nōpte atare periclu de focu potemu fi securi, ea densulu e intre cei dintâi la loculu pericolului. În locu de a se colcă, nu arare-ori, deca e in Vien'a, nōptea la 10 ore se suie in vagonu și calatorese la Reichenau seu Mürzzuschlag unde înainte de ivirea diorilor se suie pre muntii stăterini imbracatu in vestimente de venatoriu, că sa veneze pre acolo. Iera dimineti'a, cându alti ce-

tatiuni dora chiaru și petrecu dejunulu densulu iera a sositu in Vien'a, și incepe do nou la lucru cu atât'a vioitine, că si cându n'aru fi petrecutu totă nōptea pre muntii stătereni, ci intre perine moi. Deceau voiesce sa faca vr'o calatoria mai lunga, de regula calatoresce nōptea, numai că sa nu pîrda diu'a, și forte adeseori se intempla, că in diori, după calatoria de totă nōptea, coborindu-se din vagonu, indată se pune pre calu, că sa asisteze căte la o revista militară, cându apoi totă diu'a nu se coboră din siuă. Apoi pre lângă acéstă, semnele ostenelei, cu astu-feliu de ocasiuni nici cându nu se vedu pre fată domnitorului. Regele magiaru intrădeveru nu comotiséa.

* * * Regele Oskar II din Norvegia și Svedia prin unu emisu și exprima dorintă de a-si vedea ambe poporele ferice. — Cadavrul regelui Carolu XV carele a murit pre drumu venindu dela bâi din Germania a sositu Marti in Stockholm; preste trei septamâni se va inmormenta.

* * * A legerile din Ardélu. In Ardélu, preste totu, s'a alesu pâna acum 71 deputati, cari, afara de cei doi deputati români naționali, toti s'a infacișatu in cameră Ungariei și anume s'a alesu in fondulu regio 22 dep. toti deachisti; in comitate 16 (13 guvern. 3 opos.); in districtul Naseudului 1 rom. nat. 1. guvern.; seauanele secuesci 8 (5 opos. 3 guvern.); cetățile libere reg. 8 deachisti, 2 opos.; locurile tassale 13 (9 deachisti, 3 oposit. și 1 nat. rom.); la olalta dara s'a alesu in Ardélu 56 deachisti, 13 ops., 2 nationali. Mai restedia două alegeri in districtul Fagarasiului.

* * * Juristii Ungariei acum a treia ora se coadunara din totă părțile patriei noastre la Pest'a. De presedintele asociației juristilor este tempu s'a alesu Nicolau Szabó, fostul secretar de statu in ministeriul de justitia și acum presedinte la tabl'a reg. din Pest'a.

(+) Zoe Circun. Nic'a împreună cu fizicele sele Eufrosina, Maria, Ecaterină și Zoe, fiul Teodoru, surorile repausatului Eufrosina Voinescu și Maria Marinoviciu cu fratrele Nicolaust. Ciureu; ginerii Iosifu Puscariu avocatu, Iosifu Popu jude regescu de cercu, dr. Ioanu Borcea advocatu și Ioanu Popa profesor; nepotele Silvia, Lucia, Livia, Valeria, Sevasti'a, Zoe și nepotulu Ermiliu; soția Paraschiva Nic'a precum și cele-lalte rodenii: cu anima frânta de dorere și cuprinsi de celu mai profundu doliu, anuncia tristă scire despre moarte multu iubitului și neuitatului sociu, respectiv tata, frate, soțu mosiu și ginere: Teodoru T. Ciureu comerciant, fostu membru al camerei comerciale și industriaile in Brăsiovu, carele după grele suferintie, in etate de 67 ani, fiindu impasită cu sănutele taine, și-a terminat firolu vietiei sele pline de activitate, in 23/11 Septembre la 6. ore d. a. Remasitiele trupesci ale adormitolui in Domnulu se vîrnu radică in 25/18 Septembre la 3 ore d. a. din locuintă sea, pieli'a, casele gimnasiului român și se voru asediă pentru odihna eterna, in cimitirul dela biserică Sântului Nicolau in suburbulu Scheiu. La acestu actu funebral suntu ca onore invitați totu rudenie, amicii și conociștii repausatului.

Brașovu in 11/23 Septembre 1872.

* * * Fondulu scărelor evreesci din Ungaria. Ovreii din Ungaria după ce s'a intrunită și densii intr'unu congresu, acum patru ani, intre alte lucruri folositore pusera și bas'a unui fondu scolaric, la carele a contribuit și Prea inaltatul imperat. Astăzi acestu fondu alu scărelor evreesci, face sum'a rotunda de patru milioane de florini, precum spune gazeta evreiesca "Pester Lloyd" carea totu-odata arata ca din acestu fondu s'a sustinutu pâna acum și patru scoli evreesci de modelu, anume un'a in Pest'a, alt'a in Temisoara, a treia in Cinci-Biserici și ultim'a in S. Uhei; — dară acum, după o ordinatione ministerială mai recente avendo se incetește scoli, mai multi invetitori, cari diecenie intregi au servit causei invetamentului. remânu fără pâne.

* * * Petrecere. Astăzi de séra va fi o petrecere orangata de mai multi junii români, la care suntu invitate totă familie române din locu și pregiuru. Este bine și frumosu ca ni se mai da căte o ocasiune de întâlnire, căte o ocasiune de recreare pentru ocupatiunile ce le are fiseșe-care. Amu dorî inse că petrecerile sa nu-si pîrda din form'a loru prin o rivalisare a secșului frumosu cu

asiă numit'a toaleta, căci atunci din petrecere se va face o sarcina.

* * * Temperatura. Dupa o caldura mare in diu'a de 14 Septembrie s'eră a urmatu o temperație, carea s'a descarcatu in apropierea Sabiiului. In 15 Septembrie a fostu mai recore; s'eră in aceeași zi a fostu asiă de rece incătu potea ori-cine suferă cătă de bine unu vestimentu de iernă.

* * * Culesulu viilor e in Ungaria fără bună. Alu nostru in Transilvania va urmări mai târziu și unde au remasă viile intregi din iernă și primăvara va fi unu colesu fără bună.

* * * Studenti, diletanți ai teatrului român dela Clusiu se află acum in Nasendu, unde dau 3 reprezentanții teatrale. Succesulu e bună, publicu au numerosu, personalulu se produce bine. Astăa ne face de lipsă, că sa cutediamu a ne apucă de orice intreprinderi, cari astăzi parăsite de noi, mâne le voru exploata strainii pre pună năstrănumai in folosulu loro eschisivu și in distrugerea naționalei noastre. Înainte cu totii la totă cu poteri unite.

"Gaz. Tran."

* * * Morburile de scăola tragă asupra-le totu mai multu atenționea barbatilor de specialitate ai strainatăției. Acum ministrul prusescu de invetamentu a insarcinatu pre dr. Virchow profesor la universitatea din Berlinu că sa facă o statistică autentică; „Despre influențile stricătoare ce scăola le exercită asupră sanatăției.“ — Dr. Cohn din Bratislava a și administrat lui Virchow date despre miopia. Noi nu ne vomu ocupă de straini, fiindu ca acesta materia o tratăză déjà in foisișoră năstră bine-meritatulu scrierorii naționalu dr. Vasiciu, deci ne marginim a atrage de nou atenționea barbatilor nostri de scăola la recințele productu de activitate literaria a dlui dr. Vasiciu.

"Lumină."

* * * Ajutoriu in bani pentru biserică rom. or. din Batani'a. Ministerul de cultu și instrucție publică, la reprezentanța Prea Sântiei Sele Parintelui Episcopu alu nostru, a datu comonei bisericesci române or. din Batani'a unu ajutoriu in soma de 500 fl. v. a. din vîstierii statului, asemănăndu-se acéstă suma la respectivulu oficialu reg. de contribuție.

"Lumină."

* * * Pentru ce ne-au batutu pre noi Borusu in in anulu 1866 la Königgrätz? La întrebarea acestă "Magy. Állam," in unulu din numerii lui celu mai de aproape au respunsu in urmatorul chipu: Ni-au batutu pre noi borosulu pentru ca in imperiul Austro-ungaru liberismulu celu jidovescu a facutu resultatulu celu tristu mai departe dice cum ca totă masin'a statului e numai o mare siorlataarie, catanale, armee și fortăretiile in imperiul Austro-Ungaru numai pre papiru se află și nu in fapta.

* * * Unu opu de ale lui br. Eötvös românesco ne spune "Familia" ca va fi la Bucuresci in currendu de sub tipariu. Opulu este intitulat "Carthauzianulu." Traducerea este de dlui Nerone Popu.

* * * Dlu Vin. Schelegianu, protu in Aliusiu, zelosulu economu de stoparia, in 18 I. c. s'a reintorsu dela adunarea dela Salisburg'a a stoparilor germani. Nu preste multu dsea va edă o carte despre economia stuparitului compusa pre bas'a studieloru și esperintieloru propriu de mai multi ani.

* * * Petrecere domnescă. Petrecerea de séra, care s'a tienutu in 8 Septembrie in Berlinu, in palatulu principelui de corona a fostu o grandiosa aranjare după modelu italianu. Gradină nouului palatu a fostu luminata nuwai cu 6000 baloane, 36,000 lampioni, 46,000 lumine, 14 candelabri, piramide, sori, girlande, etc. 54 arbori au fostu iluminati pâna la versu. 750 omeni au fostu ocupati cu aprinderea acestora lumine.

* * * In septamâna acéstă Luni seu Marti, se incepe in Pest'a impartirea fondurilor de scăole intre serbi și români, după ce pregătirile necesare s'a finit.

* * * Causa coreligionarilor serbi. Majestatea Sea Imperatul după sosire la Bud'a, va primi in audintia pre administratorele metropolitanu alu serbilor eppulu Niconor Graciu, carele e chiamat acolo. — Comisariul regescu baronulu Majtényi a și luat administrarea averilor naționale bisericesci ale serbilor,

* * * Cum merge invetimentul publicu in Grecia, invederéza din cerculantă ca Zambeli, carele acum se numi de ministru alu invetimentului și alu cultolui, este alu 40-le (di: alu patru dieci) in acestu postu, de cându domnescă regale Georgiu, adeca de 8 ani. Sa vine fia-cărui anu căte 5 mi-

e) Ambitione	2732
7. Aiciori	
si anume :	
a) Imbatarea	419
b) Beti'a	1427
c) Viéti'a desfrânată	821
d) Patim'a jocului	38
e) Potlogări'a	27
8 Mahnire și durere pentru altii (perdere némurilor, doru de tăra etc.)	331
9. Certe de familia (cu superiorii).	2600
10. Mahnire pentru starea materială (saracie, perdere de avere etc.)	2764
11. Nemultiamire cu positi'a sociala.	253
12. Moștrare de cogetu, rusine.	158
13. Frica de pedepsa	1528
14. Sinucidere după omoru etc.	195

In aceste cifre este interesant de observat cătă de multe suntu care decurgu nu din cause co-tulnate neategnate de vointă și de polintă omului. Patimile, desgustul de viétia, durerea din cauza altoră, moștrarea de cogetu — suntu fenomene asupră cárora omulu are putenia seu mai de locu putere. — Daca vîtrurile, certele de familiu s'ară puté micsioră prin o propastre morală a societăției; mahnirele pentru avere, nemultiamirile cu starea socială prin o mai dréptă organizare a societăției; Bolele forméza unu grupu a parte sorte insemnat. Progresulu scientiei și mai alesu o bona îngrijire de boala celor sermani, aru putea de asemenea sa micsiore die numerul ce ni-lu procura acestu motivu.

"Cur. de Iassi."

